

Atrakcyjność inwestycyjna Europy

Badanie Ernst & Young

 ERNST & YOUNG

Quality In Everything We Do

Spis Treści

Wstęp	3
Inwestycje zagraniczne w Europie	2
Liczba bezpośrednich inwestycji zagranicznych	4
Zagraniczni inwestorzy a nowe miejsca pracy	5
Porównanie wizerunku z rzeczywistością	9
Transakcje fuzji i przejęć w Europie Środkowo-Wschodniej	11
Raport Ernst & Young 2006	12
Transakcje przeprowadzane przez firmy zagraniczne i krajowe w 2003-2005	14
Najważniejsze sektory gospodarki - podsumowanie	15
Telekomunikacja	16
Energetyka	16
Private equity	16

Wstęp

- Stany Zjednoczone i Chiny to dwa najpopularniejsze kraje wśród inwestorów, ale Europa nadal utrzymuje pozycję lidera – przede wszystkim dzięki dojrzałości rynków krajów zachodnich i dynamizmowi Europy Środkowej. **Polska zajęła piątą pozycję w tegorocznym rankingu.**
- **W 2005 roku zagraniczni inwestorzy utworzyli w Polsce 37 745 nowych miejsc pracy. To najwięcej w całej Europie. Tym samym Polska znalazła się na czele grupy krajów przyciągających duże, w większości produkcyjne inwestycje.**
- Stany Zjednoczone i Chiny wspólnie prowadzą w rankingu najbardziej preferowanych lokalizacji przez inwestorów. Oba kraje wymieniło 41% badanych. Tegoroczny wynik Chin jest gorszy od poprzedniego o 11 punktów. w czołówce znajdują się też Indie, ale wciąż nie mogą dogonić Chin.

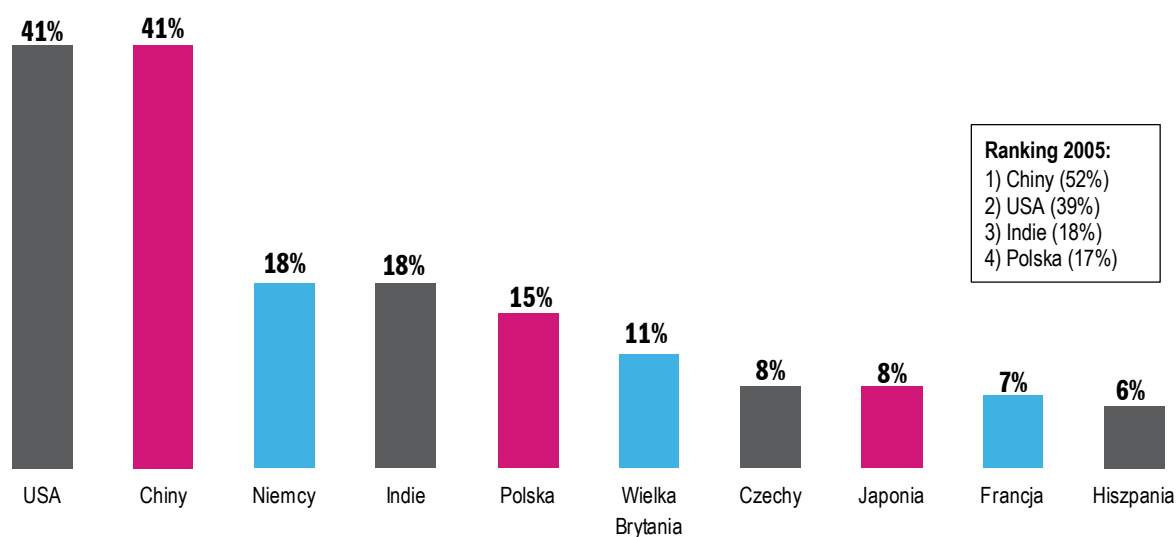
Inwestycje zagraniczne w Europie

W 2005 roku w Europie przeprowadzono 3 066 inwestycji zagranicznych, czyli 6% więcej (w 2004 roku były to 2.885 projekty) w efekcie powstało 197 tysięcy nowych miejsc pracy, ale jest to o prawie 14% mniej niż w 2004 roku. Najwięcej nowych inwestycji miało miejsce w Wielkiej Brytanii (18%) i we Francji (17,5%). Wielka Brytania, obok Niemiec, jest też krajem, który najczęściej sam inwestuje w innych państwach Europy.

Polska i Czechy to jedyne kraje Europy Środkowej, które znalazły się w pierwszej dziesiątce najpopularniejszych państw. z dojrzałych rynków jest to oczywiście Wielka Brytania, Niemcy, Francja i Hiszpania. Warto jednak podkreślić, że w 2005 roku Polska zajmowała 4 miejsce i wyprzedzała Niemcy. w tegorocznym badaniu zajmuje 5 miejsce, przed nią znalazły się Niemcy i Indie.

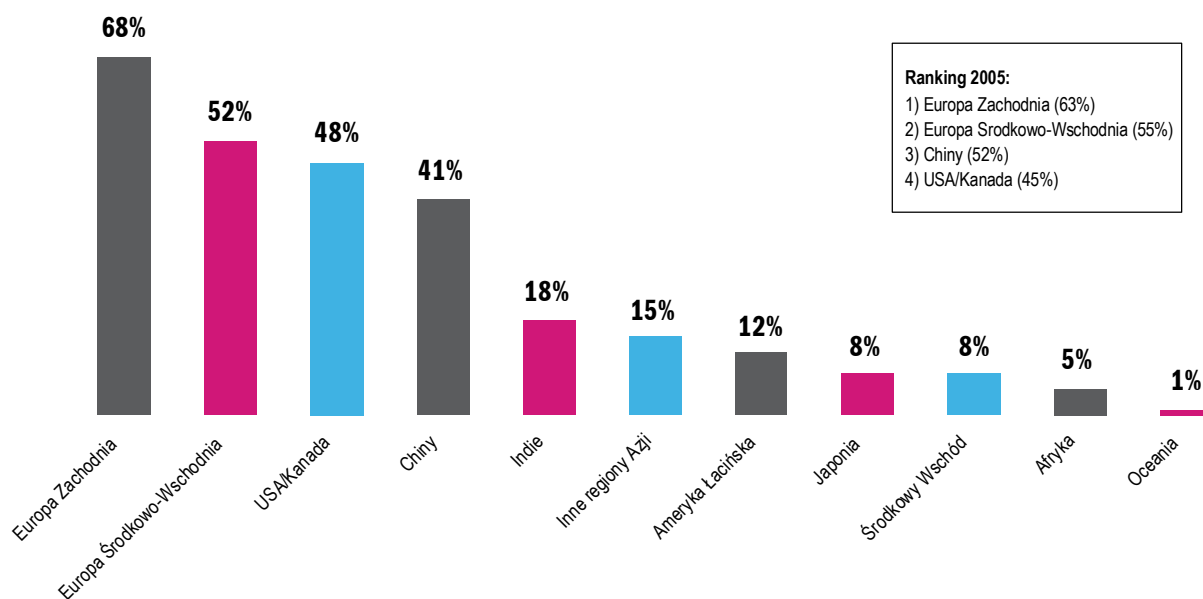
Patrząc na regiony, najbardziej atrakcyjna dla inwestorów jest Europa Zachodnia, którą wskazało 5% więcej badanych niż rok temu. Jej główny konkurent to Europa Środkowa i Wschodnia. w tym roku Chiny spadły z trzeciej pozycji na czwartą, wyprzedzone przez Amerykę Północną (Stany Zjednoczone i Kanada).

Dziesięć krajów najatrakcyjniejszych w 2006 r. (ogółem ponad 100% - można było wybrać 3)

Europa Środkowo–Wschodnia nadal jest alternatywą wobec inwestowania w Chinach, zwłaszcza że dla wielu zagranicznych inwestorów Chiny są po prostu za daleko. 22% respondentów wybiera ten region Europy pod względem potencjalnego zwiększenia rentowności i dlatego Europa Środkowo–Wschodnia zajmuje drugie miejsce.

Najatrakcyjniejsze inwestycyjnie regiony świata w 2006 r.

Liczba bezpośrednich inwestycji zagranicznych

Wielka Brytania pozostaje najważniejszym celem bezpośrednich inwestycji zagranicznych przy 559 projektach i ponad 18% udziale w rynku w 2005 r. Druga z kolei Francja zdobyła rekordową liczbę 538 projektów zwiększając swój udział w rynku do 17,5%. Oba kraje skupiają obecnie ponad 35% projektów umiejscowionych w Europie.

Polska zwiększyła swój udział niemal do poziomu Niemiec, natomiast Belgia zamyka piątkę najlepszych – każdy z tych krajów ma na swoim koncie 180 projektów.

Największa liczba inwestycji w 15 państwach europejskich (liczba projektów 2004/2005)

Pozycja w 2005	Kraj	Liczba projektów w 2005 r.	Udział w rynku (%) w 2005 r.	Udział w rynku (%) w 2004 r.	Zmiana udziału w rynku 2004/2005
1	Wielka Brytania	559	18.2%	19.5%	-1.3
2	Francja	538	17.5%	17.0%	+0.5
3	Niemcy	181	5.9%	5.7%	+0.2
4	Polska	180	5.9%	5.1%	+0.8
4	Belgia	180	5.9%	3.7%	+2.2
6	Hiszpania	147	4.8%	4.2%	+0.6
7	Czechy	116	3.8%	3.9%	-0.1
8	Węgry	115	3.8%	4.8%	-1.0
9	Rosja	111	3.6%	4.0%	-0.4
10	Szwecja	96	3.1%	3.4%	-0.3
11	Szwajcaria	93	3.0%	1.5%	+1.5
12	Rumunia	85	2.8%	3.2%	-0.4
13	Holandia	70	2.3%	2.9%	-0.6
14	Słowacja	70	2.3%	2.9%	-0.4
15	Irlandia	67	2.2%	2.6%	-0.4
	Inne	446	14.5%	16.6%	-2.1
	Razem	3.066	100%	100%	

Zagraniczni inwestorzy a nowe miejsca pracy

W 2005 roku zagraniczni inwestorzy stworzyli w Europie 197.000 nowych miejsc pracy, z tego najwięcej w Polsce bo aż 37.745. Druga w kolejności jest Wielka Brytania.

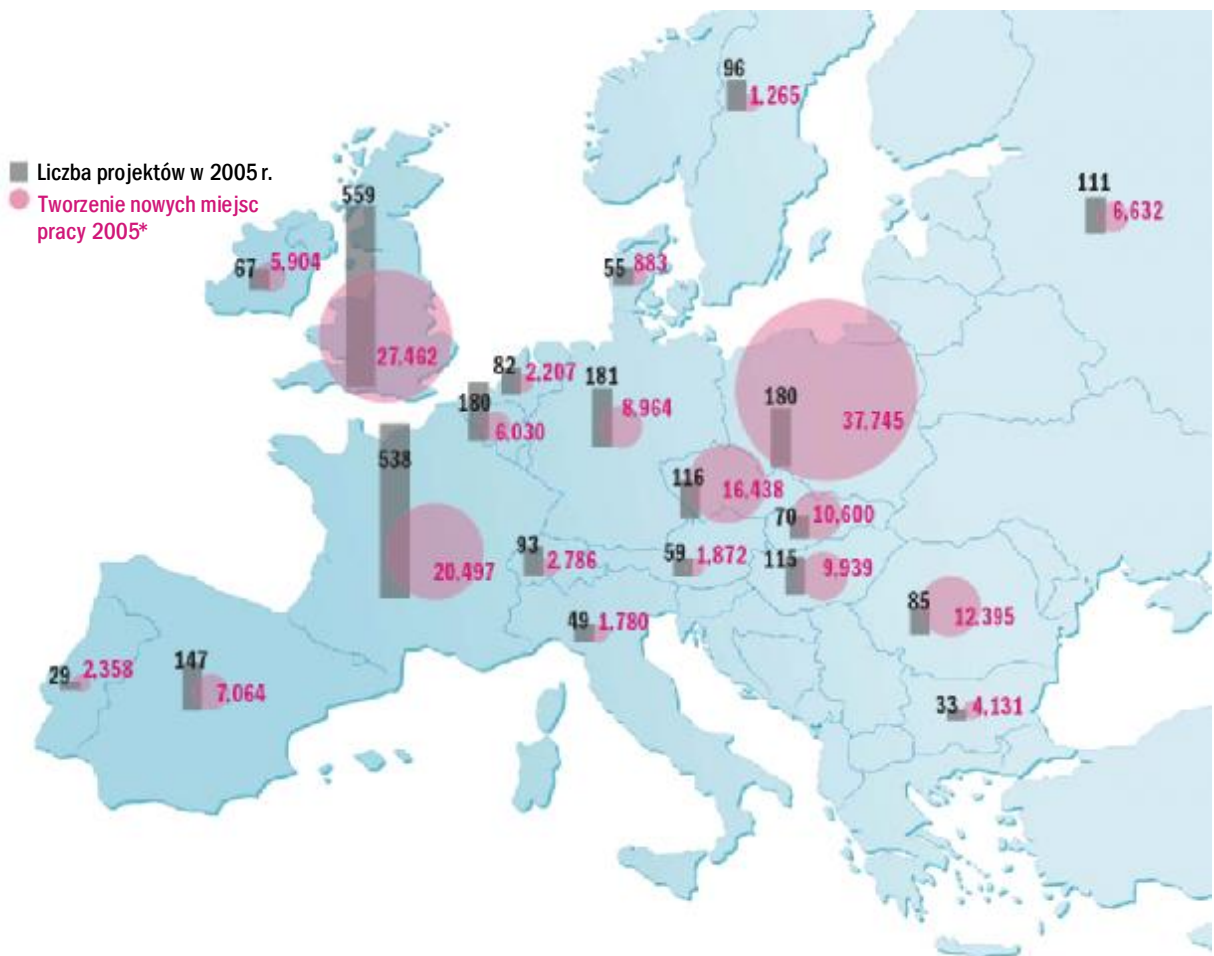
Badanie pokazuje, że nowe projekty tworzone w Europie Zachodniej nie generują już tak dużej liczby nowych miejsc pracy. Inaczej dzieje się natomiast w Europie Środkowej, która utrzymała swoją wiodącą pozycję w zakresie liczby tworzonych miejsc pracy.

W Polsce nowe miejsca pracy powstały w wyniku zaledwie 180 nowych inwestycji. Średnio, każda z nich przyniosła więc niecałe 300 nowych miejsc pracy.

Zagraniczne inwestycje w najważniejszych krajach europejskich

Miejsce w 2005	Kraje	Tworzenie miejsc pracy ogółem w 2005r.*	Miejsca stworzone na projekt (średnia 2005)*
1	Polska	37,745	282
2	Wielka Brytania	27,462	63
3	Francja	20,497	42
4	Czechy	16,438	171
5	Rumunia	12,395	310
6	Słowacja	10,600	186
7	Węgry	9,939	163
8	Niemcy	8,964	95
9	Hiszpania	7,064	72
10	Rosja	6,632	237
11	Belgia	6,030	47
12	Irlandia	5,904	102
13	Bułgaria	4,131	217
14	Szwajcaria	2,786	49
15	Portugalia	2,358	124
	Średnio w Europie		95

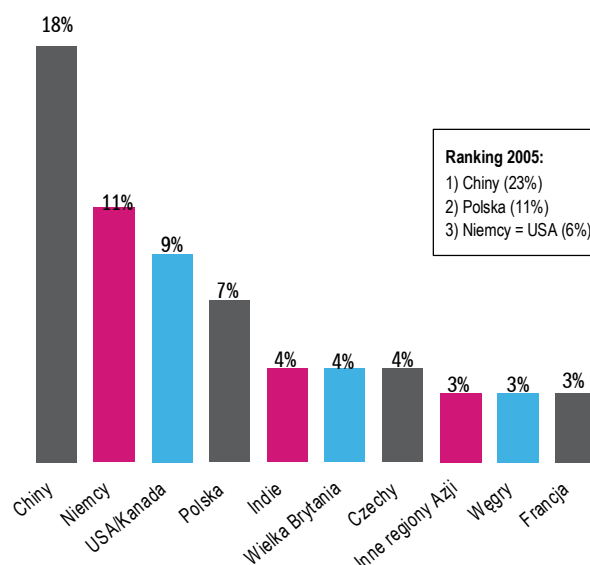
*na podstawie dostępnych informacji

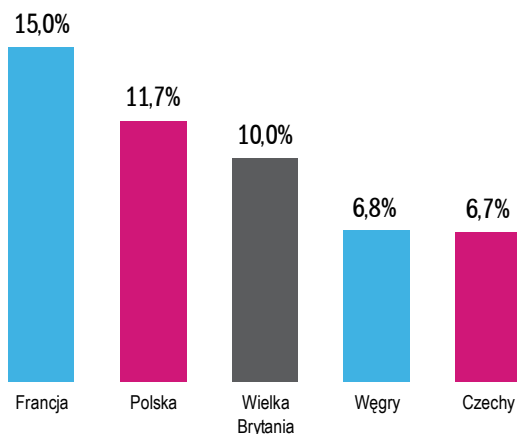
Rankingi poszczególnych krajów pod względem rodzaju inwestycji zagranicznych

Chiny zajmują wiodącą pozycję w działalności produkcyjnej (18%), ale uległa ona pogorszeniu w porównaniu z zeszłym rokiem. Tradycyjne, przemysłowe mocarstwa, czyli Niemcy i USA, doganiają Chiny. Mimo że ogólnie Europa Środkowo – Wschodnia straciła nieco ze swojej popularności jako regionu produkcyjnego, to jednak Polska nadal jest w czołówce – w tym roku na czwartym miejscu.

Pierwsza dziesiątka krajów inwestycji w produkcję przemysłową (% wskazań dla każdego kraju – jeden wybór)

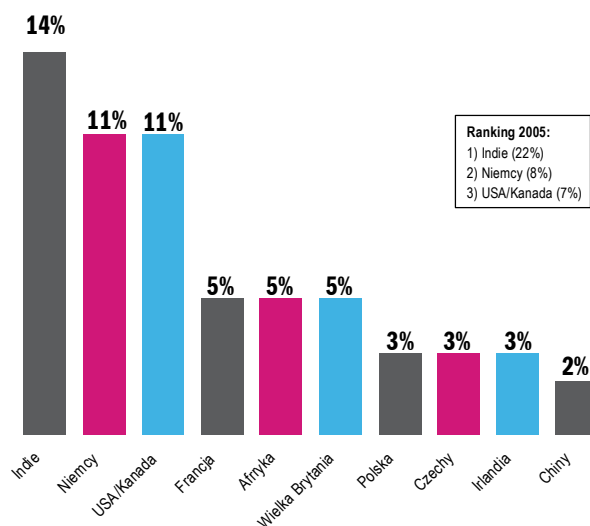
Główne kierunki przyszłych inwestycji w produkcję przemysłową (udział w rynku w 2005 r.)

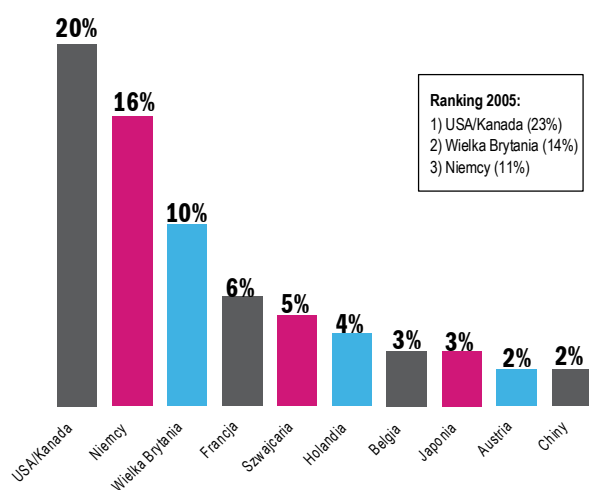
Najchętniej wybieranym krajem pozostaje Francja, chociaż jej pozycja osłabia się z roku na rok. Umacnia się natomiast pozycja Polski, która wygrała z Wielką Brytanią.

Europa i USA odzyskują udział w rynku inwestycji w centra obsługi. Indie wciąż na pierwszym miejscu, ale wybierane już rzadziej niż rok temu. Polskę jako kraj takich inwestycji wskazało zaledwie 3% respondentów.

Pierwsza dziesiątka krajów inwestycji w call center (% wskazań dla każdego kraju – jeden wybór)

Pierwsza dziesiątka krajów dla ośrodków rozwojowo-badawczych (% wskazań dla każdego kraju – jeden wybór)

Polska nie była wskazywana jako miejsce otwierania nowych ośrodków rozwojowo – badawczych. Mimo to 7% respondentów odpowiadając na pytanie „*W jakim kraju spodziewasz się powstania nowego „Google” lub „Microsoft”?*” wskazywało Polskę.

Porównanie wizerunku z rzeczywistością

W zależności od tego czy ranking atrakcyjności krajów europejskich opiera się na badaniu percepcji inwestorów (wizerunek) czy na przepływach inwestycji bezpośrednich (rzeczywistość) wyniki mogą być inne.

Z wyjątkiem Hiszpanii, zajmującej szóste miejsce w obu przypadkach, dla pozostałych krajów ranking jest korygowany w jedną lub drugą stronę, w zależności od rodzaju analizy.

Wielka Brytania, Francja, Węgry, Belgia i Szwajcaria mają lepszy wynik jeśli chodzi o rzeczywisty napływ inwestycji niż ich postrzeżenie przez inwestorów.

Kraje, których wizerunek zdecydowanie się poprawił to Niemcy, Polska, Czechy, Rosja, Holandia, Rumunia, Irlandia, Włochy i Dania.

Kraje	Wizerunek		Rzeczywistość	
	Ranking wizerunku	Wizerunek w 2006 r. (%)	Ranking rzeczywistości FDI	Udział w rynku 2005 (%)
Niemcy	1	17.9%	3	5.9%
Polska	2	15.0%	4	5.9%
Wielka Brytania	3	11.0%	1	18.2%
Czechy	4	8.3%	7	3.8%
Francja	5	7.2%	2	17.5%
Hiszpania	6	6.4%	6	4.8%
Rosja	7	5.5%	9	3.6%
Węgry	8	5.2%	7	3.8%
Holandia	9	2.9%	13	2.7%
Rumunia	10	2.5%	12	2.8%
Irlandia	11	2.3%	15	2.2%
Włochy	12	2.3%	18	1.6%
Belgia	13	2.1%	4	5.9%
Szwajcaria	14	2.0%	11	3.0%
Dania	15	1.7%	17	1.8%

Transakcje fuzji i przejęć w Europie Środkowo-Wschodniej

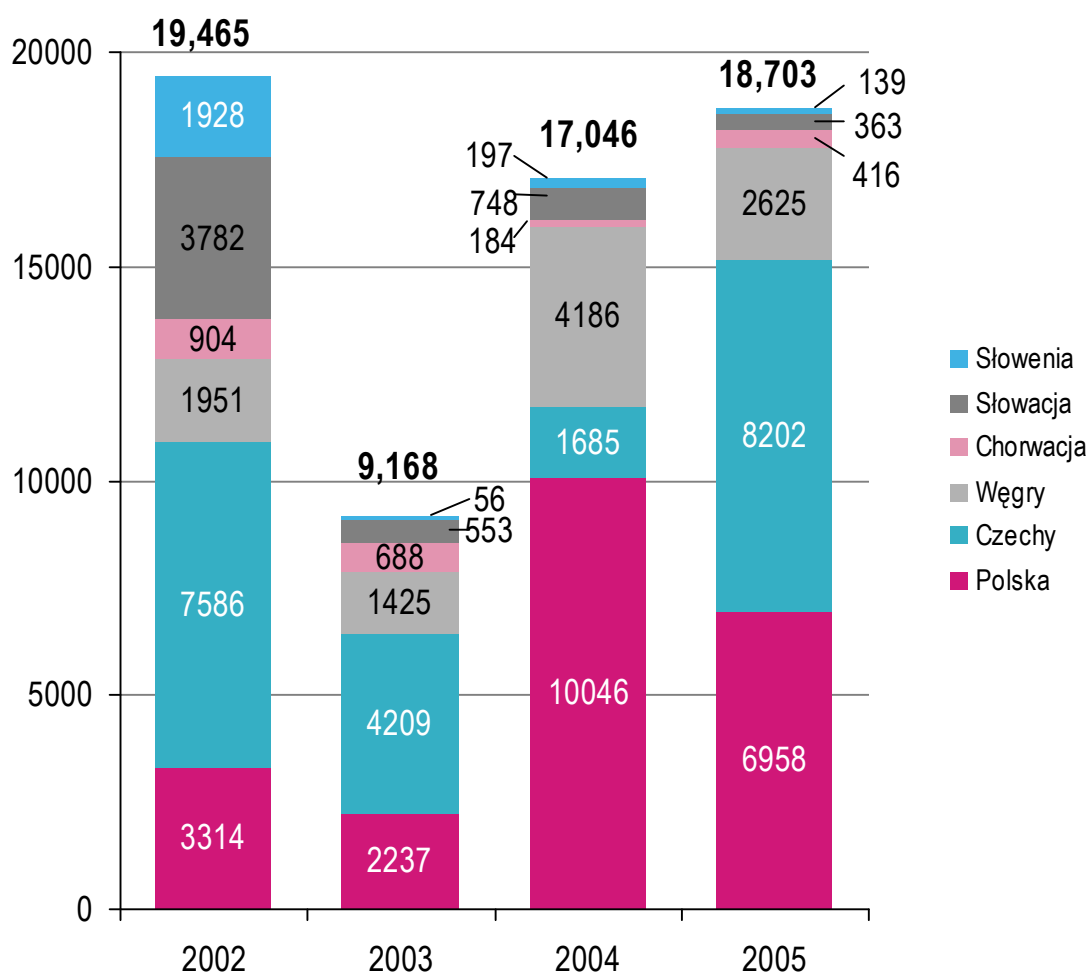

Raport Ernst & Young 2006

Dobra pozycja Europy Środkowo – Wschodniej, jako atrakcyjnego regionu pod względem bezpośrednich inwestycji zagranicznych, przekłada się także na liczbę dokonanych w tych krajach transakcji fuzji i przejęć.

Liczba transakcji fuzji i przejęć w 6 najważniejszych krajach tego regionu – Polsce, Czechach, na Węgrzech, Słowacji, Słowenii i w Chorwacji – stale rośnie. w sumie w 2005 roku dokonano transakcji na kwotę 18,7 mld Euro – o 32% więcej niż w 2004 roku. Największy wzrost nastąpił w Polsce i Czechach – niemal 10 mld USD (8,2 mld Euro). Warto jednak pamiętać, że w tej kwocie znajdują się również prywatyzacje – w tym sprzedaż spółki Cesky Telecom hiszpańskiej spółce Telefonica za 3,6 mld USD.

Wartość transakcji w Europie Środkowowschodniej

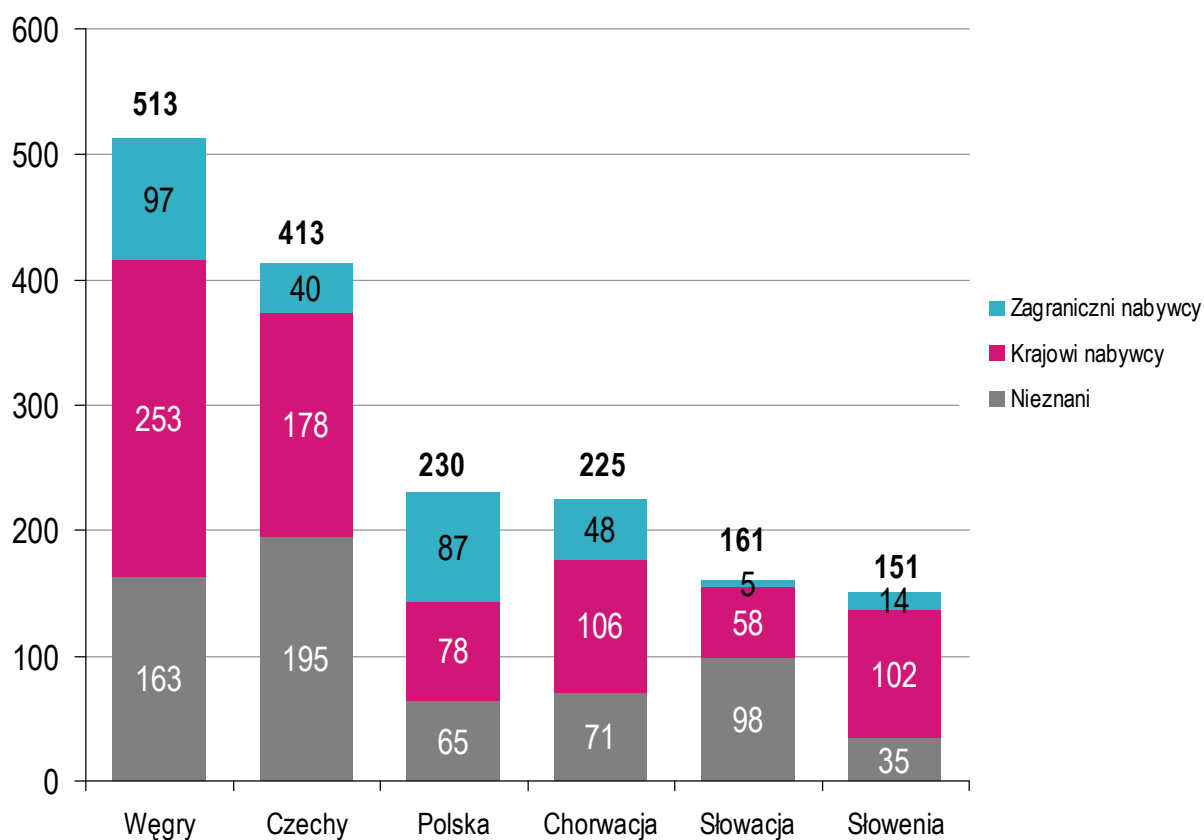
Źródło: Bureau van Dijk (Zephyr)

Wybiegając nieco w przyszłość, w kilku branżach w tym regionie istnieją znaczne możliwości konsolidacji mniejszych firm. Można się spodziewać kolejnego wzrostu transakcji, spowodowanego także rosnącą pewnością siebie firm polskich, węgierskich i czeskich, które chcą inwestować w Rumunię, Bułgarię i Serbię. Europa Środkowo – Wschodnia jest atrakcyjna dla inwestorów zagranicznych z kilku powodów.

Większość transakcji dotyczyła sektora energetycznego, usług finansowych i telekomów, nieruchomości, browarów, biotechnologii, produkcji towarów konsumpcyjnych, technologii informatycznych, oprogramowania i mediów. Inwestycje typu *greenfield* koncentrowały się głównie na produkcji, zwłaszcza samochodów, a także powstawaniu centrów obsługi.

Kraje tego regionu łączą w sobie cechy gospodarek już rozwiniętych - – przejrzystą strukturę prawną, znajome środowisko transakcji, wykształconą i elastyczną siłę roboczą – z gwałtownym wzrostem gospodarczym i niskimi kosztami płacy państw rozwijających się. Kraje te – z wyjątkiem Polski – mają też ograniczony wpływ *private equity* na transakcje fuzji i przejęć.

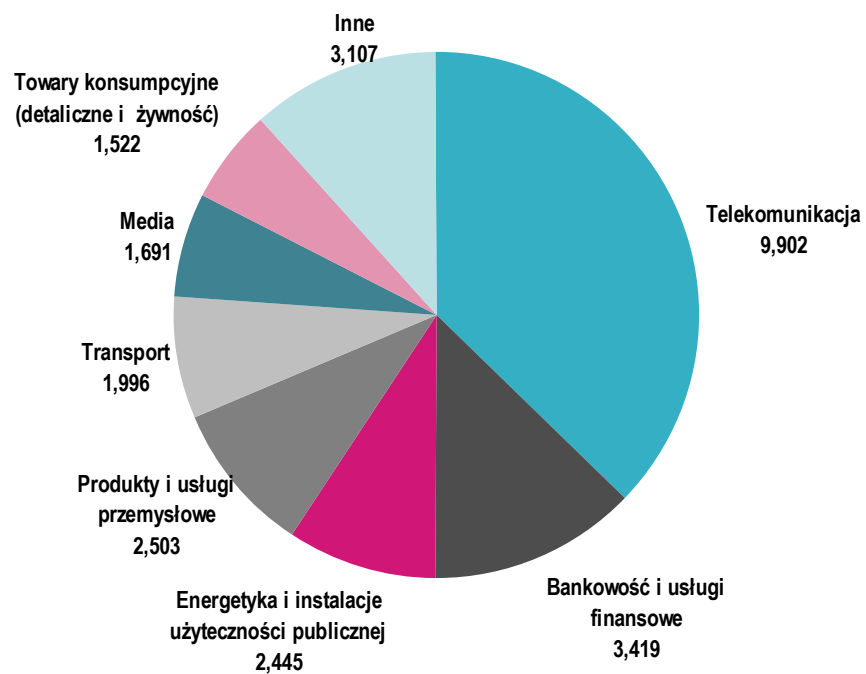
Przejęcia powrotne i krajowe

Źródło: Bureau van Dijk (Zephyr)

Transakcje przeprowadzane przez firmy zagraniczne i krajowe w 2003-2005

Wartość transakcji dla poszczególnych branż w Europie Środkowowschodniej (2003-2005) w mln EUR

Źródło: Bureau van Dijk (Zephyr)

Najważniejsze sektory gospodarki - podsumowanie

Telekomunikacja

W 2005 r. miały miejsce największe transakcje w Europie Środkowo – Wschodniej, w tym przede wszystkim sprzedaż 51% udziałów w czeskiej spółce Cesky Telecom hiszpańskiej Telefonice za 3,6 mld USD. w rękach państwa pozostała jedynie słoweńska Telekom Slovenije (przeznaczona do prywatyzacji w 2007 r.). Kolejne transakcje tego sektora dotyczyły operatorów komórkowych. Polski Centertel i czeski Oskar Mobil (Vodafone) zmieniły właścicieli w następstwie dużych transakcji. Jak na razie nie przewiduje się kolejnych zmian właścicielskich. Większość krajowych operatorów jest w rękach globalnych graczy, którzy zostaną na rynku przez dłuższy czas.

Energetyka

Europa Środkowo - Wschodnia współuczestniczy w fali fuzji i przejęć w skali globalnej (ropa naftowa, gaz, rafinacja i artykuły codziennego użytku). w Słowacji, na Węgrzech, w Czechach i Chorwacji od 2000 do 2004 roku zrealizowano w sektorze energetyki transakcje o wartości 11 mld EUR, a w Rumunii o wartości 3 mld EUR. z jednej strony rządy chcą wykorzystać prywatyzację i programy liberalizacji rynku do restrukturyzacji i refinansowania swoich projektów infrastrukturalnych, a z drugiej widoczna jest intensywna międzynarodowa walka o strategiczne aktywa. Konkuruje ze sobą nie tylko największe, zachodnioeuropejskie grupy prowadzące ekspansję na wschód (RWE, E.ON, Gaz de France), ale także największe firmy rosyjskie spoglądające na zachód (Gazprom, Rosneft i LUKOIL). Jednocześnie lokalni liderzy (czeska spółka energetyczna CEZ i firmy naftowe: MOL i PKN ORLEN) również agresywnie konkurują o dominację w regionie.

Private equity

Okolo 60% wszystkich inwestycji typu private equity o wartości 4 mld USD znajduje się w Polsce, co pokazuje niewielkie znaczenie tego rodzaju działalności w pozostałych państwach regionu. Jest to konsekwencja postrzeganego Europy Środkowo – Wschodniej jako regionu o wyższym ryzyku inwestycyjnym oraz stosunkowo niewielkiej liczby średnich firm zdolnych do przyciągnięcia dużych, światowych funduszy.

Europejskie Stowarzyszenie Private Equity i Venture Capital szacuje, że zespoły zarządzające funduszami pozyskały w 2004 r. 496 mln EUR na inwestycje w Europie Środkowo-Wschodniej, przy czym zainteresowanie koncentrowało się na technologiach informatycznych i mediach, nieruchomościach, przetwórstwie żywności, turystyce oraz handlu detalicznym. Polska wyraźnie przoduje w zakresie private equity mając z pewnością najżywszą Giełdę Papierów Wartościowych. Polska to jedyny rynek Europy Środkowo-Wschodniej z historią udanych ofert publicznych. Do tej pory w Polsce inwestycje typu private equity koncentrowały się na telekomach i mediach, podczas gdy sektory produkcyjne pozostawały z tyłu. Znacznie dalej za Polską są w tym zakresie Węgry i Czechy, gdzie brak dużych możliwości ma większe znaczenie niż dostępność funduszy.

O Ernst & Young

Ernst & Young to światowy lider wśród firm audytorsko – doradczych i największa w Polsce firma świadcząca profesjonalne usługi. Ernst & Young jest audytorem prawie 26% przedsiębiorstw znajdujących się na liście 1000 największych światowych firm magazynu Business Week. Znajomość polskiej gospodarki i globalna sieć firmy obecnej w 140 krajach świata pomagają nam skutecznie wspierać naszych Klientów w osiągnięciu założonego przez nich celu.

Obecnie zatrudniamy blisko tysiąc profesjonalnych doradców i audytorów pracujących w sześciu biurach - w Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu, Katowicach, Łodzi i Krakowie.

Współpracując z naszymi klientami koncentrujemy się nie tylko na ocenie stanu obecnego i wypracowaniu korzystnych strategii prowadzenia działalności. Za cel stawiamy sobie również przygotowanie firm do zmieniających się realiów rynkowych oraz regulacji podatkowych, tak, aby nasi klienci mogli zdobyć przewagę nad konkurencją na rynku krajowym lub międzynarodowym.

Świadczymy usługi w zakresie: audytu, doradztwa biznesowego, doradztwa podatkowego, doradztwa transakcyjnego, doradztwa europejskiego, doradztwa na rynku nieruchomości, księgowości oraz szkoleń.

ERNST & YOUNG

www.ey.com/pl

© 2006 Ernst & Young
Wszelkie prawa zastrzeżone.
Ernst & Young jest zarejestrowanym
znakiem towarowym.